

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 68 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił Ł. N. prawa do dalszej wypłaty renty rodzinnej od dnia 1 kwietnia 2017 r. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że decyzją z dnia 6 października 2016 r. przedłużono mu prawo do renty do ukończenia 25 roku życia, natomiast skierowanie wnioskodawcy na powtarzanie semestru nie daje podstaw do dalszej wypłaty renty.

/decyzja- k. 118 akt rentowych/

W dniu 16 maja 2017 r. wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji, podnosząc, że spełnia przesłanki do dalszej wypłaty renty, ponieważ ukończył 25 lat będąc na ostatnim roku studiów, a fakt powtarzania semestru nie zmienia nic w formalnym statusie studenta.

/odwołanie- k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację tożsamą co w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie- k. 4/

Na rozprawie w dniu 19 lutego 2018 r. wnioskodawca podtrzymał odwołanie, wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie mu prawa do renty rodzinnej do końca września 2017 r., a organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

/oświadczenia stron - e-protokół na płycie CD- k. 22 00:01:27-00:03:46/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Ł. N. urodził się w dniu (...)

/bezsporne, nadto akt urodzenia- k. 11 akt rentowych/

Wnioskodawca na mocy decyzji organu rentowego z dnia 11 kwietnia 2008 roku był uprawniony do renty rodzinnej od dnia 10 marca 2008 roku po zmarłym ojcu.

/bezsporne, a nadto decyzja- k.23 akt rentowych/

W dniu 29 września 2011 r. wnioskodawca rozpoczął studia stacjonarne I stopnia na Politechnice (...), Elektroniki, (...) i (...) na kierunku informatyka.

/zaświadczenia- k. 77 akt rentowych/

W dniu 2 marca 2015 r. wnioskodawca rozpoczął studia stacjonarne II stopnia na ww. uczelni, wydziale i kierunku. Nauka miała trwać 1,5 roku, a planowe zakończenie studiów było ustalone na dzień 27 października 2016 r.

/zaświadczenie- k. 87 akt rentowych, pismo Politechniki (...)- k. 17/

Wobec płatnego powtarzania drugiego (ostatniego) roku ww. studiów (...) stopnia wnioskodawca uzyskał wpis na 3 (ostatni) semestr studiów w roku akademickim 2016/2017, a planowane zakończenie studiów zostało ustalone na kwiecień 2017 r. Gdyby wnioskodawca powtarzał ostatni semestr studiów tylko raz, ukończyłby naukę w dniu 3 kwietnia 2017 r.

/zaświadczenie- k. 95 akt rentowych, pismo Politechniki (...) - k. 26/

Decyzją z dnia 4 października 2016 roku organ rentowy wstrzymał od dnia 1 października 2016 roku wypłatę renty rodzinnej.

/decyzja – k.103 akt rentowych/

Decyzją z dnia 6 października 2016 roku organ rentowy wznowił wnioskodawcy wypłatę renty rodzinnej z uzasadnieniem, że renta przysługuje do 31 marca 2017 r. pod warunkiem nauki.

/decyzja – k. 99 akt rentowych/

W dniu 3 kwietnia 2017 r. wnioskodawca wniósł do organu rentowego o przedłużenie prawa do wypłaty renty rodzinnej.

/wniosek- k. 113 akt rentowych/

Wobec ponownego płatnego powtarzania drugiego (ostatniego) roku ww. studiów (...) stopnia, wnioskodawca uzyskał wpis na 3 (ostatni) semestr studiów w roku akademickim 2016/2017, a planowane zakończenie studiów zostało ustalone na 2017 r. Status płatnego powtarzania wnioskodawca uzyskał z dniem 23 marca 2017 r.

/zaświadczenie- k. 115 akt rentowych/

Zaskarżoną decyzją z dnia 26 kwietnia 2017 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do dalszej wypłaty renty rodzinnej po 1 kwietnia 2017 r., wskazując że wnioskodawca ukończył 25 lat, a skierowanie na powtarzanie semestru nie daje podstaw do dalszej wypłaty renty.

/decyzja – k. 118 akt rentowych/

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione jedynie w niewielkiej części.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017r., poz.1189) renta rodzinna przysługuje dzieciom (własnym, drugiego małżonka i przysposobionym):

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

W myśl ust. 2 art. 68, jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

Generalnie prawo do renty rodzinnej przysługuje tym dzieciom zmarłego, które ze względu na wiek lub pobieranie nauki nie mają możliwości wykonywania pracy zarobkowej lub innej działalności stanowiącej tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym. W konsekwencji tego, także prawo do renty rodzinnej bez względu na wiek przysługuje takiemu dziecku całkowicie niezdolnemu do pracy, jak również niezdolnemu do samodzielnej egzystencji, które nie miało możliwości uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a więc takiemu, które stało się niezdolne do pracy w czasie, gdy nie mogło podlegać ubezpieczeniu społecznemu z powodu wieku lub uczęszczania do szkoły. Intencją ustawodawcy było powiązanie wymienionej w art. 68 ust. 1 ustawy granicy wieku zachowania

uprawnień do renty rodzinnej (16 lat) z najniższym wiekiem, od jakiego w świetle art. 190 § 2 k.p. wolno młodzieży podejmować zatrudnienie w charakterze pracownika młodocianego. Celem tego unormowania jest więc zapewnienie środków finansowych młodej osobie do dnia, gdy może ona już samodzielnie zarabiać na swoje utrzymanie, jeżeli nie zamierza uzyskać wyższych kwalifikacji zawodowych w drodze nauki w szkole. W sytuacji kontynuowania nauki po ukończeniu 16 roku życia (co jest powszechnie), osobie takiej przysługuje prawo do dalszej wypłaty renty rodzinnej, aż do ukończenia nauki, nie dłużej niż do osiągnięcia 25 lat życia.

Z woli ustawodawcy, z dniem ukończenia granicy wiekowej 25 lat, prawo do renty rodzinnej ustaje bez względu na okres, jaki pozostał do zakończenia nauki w szkole, jeżeli jest ona odbywana w szkole niebędącej szkołą wyższą. Jedyne wyjątek w tym zakresie ustanowiony został w art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W myśl tego przepisu, jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

Najwięcej kontrowersji budzi przy tym ustalenie znaczenia użytego w tym przepisie zwrotu "będąc na ostatnim roku studiów". Ustawa nie zawiera jakiegokolwiek definicji tego pojęcia, ani nie odsyła w tym zakresie do przepisów innych aktów prawnych. Odpowiedzi na pytanie o istotę powyższego sformułowania nie daje też ani dawna ustawa z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym ani obecnie obowiązująca ustawa z dnia

27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym. Art. 144 ust. 1 pierwszej z wymienionych ustaw oraz art. 161 ust. 1 drugiej zawierają jednak upoważnienie dla senatu uczelni do uchwalania regulaminu studiów, którego przedmiotem, stosownie do art. 160 ust. 1 Prawa o szkolnictwie wyższym, powinna być organizacja i tok studiów, a w ich ramach - określenie liczby lat i semestrów studiów oraz dat ich rozpoczęcia i zakończenia. W judykaturze przyjmuje się zatem, że określenie ostatniego roku studiów następuje na podstawie regulaminu uczelni, a studentem ostatniego roku studiów jest osoba legitymując się stosownym wpisem na ten rok (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2003 r., II UK 138/03, OSNP 2004 Nr 15, poz. 271; z dnia 19 kwietnia 2006 r., II UK 134/05, LEX nr 1001297; z dnia 20 kwietnia 2006 r., I UK 265/05, Prawo Pracy 2006 nr 7-8, s. 53 i z dnia

8 sierpnia 2007 r., II UK 1/07, OSNP 2008 nr 19 - 20, poz. 295 z glosą krytyczną A. Ż. OSP 2009 Nr 3, poz. 27). Zauważa się, że wprowadzenie regulaminu studiów nie ma charakteru normatywnego i nie należy do konstytucyjnie określonych źródeł prawa (art. 87 Konstytucji RP), to jednak musi być uznany za akt prawny konkretyzujący i uściślający znaczenie sformułowania "ostatni rok studiów w szkole wyższej", zamieszczonego w art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W związku z tym ustalenie, kiedy dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów w rozumieniu tego przepisu, następuje na podstawie wpisu na ostatni rok studiów, dokonanego w oparciu o regulamin obowiązujący uczelnię. W regulaminie określa się również indywidualny tok studiów, w którym daty rozpoczęcia i ukończenia poszczególnych semestrów i lat studiów nie muszą zbiegać się z datami obowiązującymi ogół studentów. W każdym wypadku regulamin uczelni decyduje o tym, na którym roku studiów kształcił się student.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, nie powinno budzić wątpliwości, że wnioskodawca ukończył 25 lat będąc na ostatnim roku studiów. Wiek ten uzyskał w dniu 6 marca 2017 r. podczas gdy ostatni rok na którym znajdował się wówczas (był powtarzany) planowo miał ukończyć się z dniem 3 kwietnia 2017 r.

Podkreślić przy tym należy, że dla prawa wnioskodawcy do renty rodzinnej nie jest istotne to, że 25 lat ukończył będąc po raz drugi na ostatnim roku studiów. Przepisy o rencie rodzinnej nie uzależniają prawa do tego świadczenia od systematyczności nauki, jej pozytywnych rezultatów, ewentualnego powtarzania semestrów. Jedyne warunki to kontynuowanie nauki i ograniczenie wiekowe (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 7 maja 2013 roku w sprawie o sygn. akt III AUa 1457/12).

Oznacza to, że do dnia 3 kwietnia 2017r. wnioskodawca był uprawniony do pobierania renty rodzinnej. Zatem zaskarżona decyzja, odmawiająca wypłaty tej renty po dniu 31 marca 2017 r, była nieprawidłowa.

Wnioskodawca wystąpił jednak z dalej idącym żądaniem tj. wnosił o wypłatę renty rodzinnej do końca września 2017 r., wskazując, że do tego czasu ponownie powtarzał ostatni semestr studiów. Stanowiska tego nie można podzielić. Przepis art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

ma charakter wyjątku od reguły uzyskiwania renty do ukończenia 25 roku życia. Powinien być interpretowany ściśle. Zgodnie z przywołanym przepisem uprawnienie do renty rodzinnej przedłuża się do ukończenia ostatniego roku studiów na którym uprawniony ukończył 25 lat. Chodzi zatem o ten rok studiów w trakcie którego wiek graniczny został osiągnięty, a nie o termin zakończenia studiów w ogóle.

W orzecznictwie podkreśla się, że zakończenie ostatniego roku studiów, na którym dana osoba ukończyła 25 lat nie jest tożsame z pojęciem ukończenia studiów. Wykładnia taka prowadziłaby zresztą do nieakceptowalnej sytuacji, gdzie osoba uprawniona mogłaby uzyskiwać świadczenie za każdym razem, gdy powtarza ostatni rok studiów, a więc teoretycznie bez końca. Dlatego też prawo do przedłużonej ochrony ubezpieczeniowej i otrzymywania renty rodzinnej przysługuje do zakończenia tego konkretnego (ostatniego) roku studiów, na którym uprawniony ukończył 25 lat życia, a nie do ukończenia studiów wyższych bez względu na wiek, skoro okres przedłużenia nie został wyznaczony przez wskazanie innej granicy wiekowej, niż ukończenie 25 lat życia (zob. wyr. SA w Łodzi z dnia 12 czerwca 2015 r., III AUa 1177/14, LEX nr 1755194; wyr. SA w Łodzi z dnia 30 stycznia 2014 r., III AUa 617/13).

Ponieważ wnioskodawca ukończył 25 lat w dniu (...) i jednocześnie w tym czasie był studentem ostatniego roku studiów, a rok ten zakończył się z dniem 3 kwietnia 2017 r., to do tego dnia prawo wnioskodawcy do renty uległo przedłużeniu. Jednocześnie ponowne wpisanie na ostatni rok studiów na skutek jego ponownego powtarzania nie uprawniało już wnioskodawcy do dalszego objęcia rentą rodzinną, ponieważ nie był to już rok na którym wnioskodawca ukończył 25 lat.

Z tych też względów Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał wnioskodawcy prawo do renty rodzinnej za dalszy okres, tj. od dnia 1 kwietnia 2017 roku do zakończenia ostatniego roku studiów na którym wnioskodawca ukończył 25 lat tj. do dnia 3 kwietnia 2017 r., Jednocześnie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu.

z/odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnom. ZUS, wypożyczając akta ZUS i doręczając odpisy protokołów rozpraw zgodnie z wnioskiem.